

„A magyar föld élete“

(Személyes kérdésben.)

Irta: Bársony István*)

Bocsanatot kérek úgy a „Magyarország” szerkesztőségétől, mint a nyájas olvasóktól azért, hogy Krúdy Gyula tisztelt íróársamnak Péter-Pálra írt „A magyar föld élete” című cikkekéjét egy kicsit a magam személyes ügyének is bátor vagyok nézni és ebből a szempontból fűzők az említett érdekes felfedezéshez egy pár megjegyzést.

Amikor ugyanis Krúdy kollégám azt kérdezi, hogy: „vajjon miért nem írta meg még magyar író e földnek a regényét, tavaszát és nyarát; mi történik a földben márciusban; mit csinálnak a növénymagvak a hótakaró alatt; hogyan nő az élet; hisz' a növények élete érdekesebb, mert rejtettebb, mint az emberek mindennapi tevékenysége?” — és amikor kissé tovább felsorol néhány író (akiket ezzel megtisztel, de egyben szinte szemrehányást is tesz nekik) azért, hogy a „földről” keveset írtak, vagy semmit sem; és ezek közt az írók közt engem is szives említeni, ilyenformán: „Bársony írt a lápokról, ingoványokról” (punctum), akkor bizony elfog egy kicsit valamelyes röstelkedésnek az érzete. Mert hogy ime, abból az egész kis könyvtárra menő szerelemvallásból és mindenféle fajta hol költői, hol szakszerű leírásból, himnuszából, rajongásból, álmodozásból, valóságos tapasztalatból, átélt események sorozatából, amelyek mind szorosán a „földdel”, a magyar földdel függenek össze az én speciális irodalmamban, a melynek a leke, ereje, táplálója, ihletője, megteremtője és éltetője éppen a magyar föld egésze, — a pusztája, az erdeje, a tósága, a hegysége, a havasa, a ligete, a kertje és — a nádasa is, az ingoványa is, — hogy, mondom, mindebből az én nagyrabecsült Krúdy kollégám csak annyit tud, hogy: „Bársony írt a lápokról”: ez talán egy kicsit mégis — sok a kevésből.

Sietek megmondani, hogy eszemágában sincs íróársaimtól olyan áldozatot várni, hogy egymás irodalmát, már mint a könyveit, cikkeket stb. állandóan figyelemmel kísérik. Hisz a tenger minden hullámán sem lehet végigringatódzani ebben a rövid életben. Hanem talán úgy egészben és nagyjában mégsem ártana egymásról egy kicsit többet és bizonyosabbat tudnunk a *nagyközönség* számára, amikor éppen valami *specializálásról* van szó, — mint ebben az esetben is.

Mert kérem alássan, ha nem is éppen „a földnek a regényét” írtam én meg eddigelé vagy tizenkét természetimádó kötetemben és ezenkívül is sok száz meg száz hasonló irányú tárcámban, cikkemben; de hogy abban, amit mai napig a magyar földről írtam, benne van jóformán az egész Magyarország szerelmesen látott és csudált arcképe, vagy annak legalább is sok-sok gyönyörű vonása, kifejezése, hangulata, valósága és ábrándja, — százféle bűbája, tüneménye, — mindenségének sok csudás részlete: azt még a nyájas olvasók közül is igen sokan tudják; ugyannyira, hogy szinte azt merném mondani vakmerően, hogy ha Krúdy kollégám egyszer megtisztelne vele és állapozná az „Erdőn-mezőn”-t, a „Csend”-et, a *Magyar természeti és vadászképek*-et, a *Magányos órák*-at, *Vig világ*-ot, a *Róna és az erdő*, meg a *Magyar földön* és a *Szabad ég alatt* című csupa-csupa magyar föld

*) A jeles írónak ezt a főlzólalását természetesen kész-örömet közöljük s csak egy megjegyzésre szorítkozunk: ismervén Krúdy Gyula gondolkodását és egyéniségét, bátran mondhatjuk, hogy semmi sem áll távolabb tőle, mint hogy más írók jelenségeit és érdemét kicsinyelje. Ez természetesen nem célja a szerkesztőségnek sem, kiváltképpen Bársony Istvánnal szemben, akinek ragyogó írásai közül nem egy a „Magyarország” tárcarovatában jelent meg. A szerk.

szagával-illatával, lelkével telített könyveimet, nem is szólva a többi hasonlóról, akkor még úgy is járhatna, hogy hirtelen arra eszmélne: nini, mégis van olyan magyar író, aki „c földnek a tavaszát-nyarát“ (stb.) már évtizedek óta énekelgeti; ha tán gyöngé és méltatlan hangon is, de ez iránt a föld iránt különös hűséggel; és rendithetetlen vonzódással minden iránt, ami ezt a földet, ezt a magyar földet, a lápokon és ingoványokon kívül is teszi.
